

У спеціалізовану вчену раду Д 26.059.04
Національного транспортного університету
Міністерства освіти і науки України
01010, м. Київ, вул. М. Омеляновича-Павленка, 1

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата економічних наук, доцента

БЕЗУГЛОГО АРТЕМА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

на дисертаційну роботу Левіщенко Олени Степанівни на тему:

«Оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств», яка представлена до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Аналіз дисертаційної роботи Левіщенко Олени Степанівни дає можливість зробити узагальнені висновки стосовно актуальності теми дослідження, ступеня обґрунтованості основних наукових положень, засвідченої достовірності, пунктів наукової новизни, методичного і практичного значення рекомендацій, а також загальної оцінки роботи.

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами.

В умовах глобалізації світової економіки сфера консалтингових послуг стає одним із впливових чинників, від яких залежить зростання економіки, підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, покращення добробуту населення. Враховуючи розміри території та географічне положення України, неможливо досягти успішного розвитку країни без розвиненої мережі автомобільних доріг. Стан дорожнього господарства має сьогодні стратегічне значення для відродження і розвитку макроекономічних зв'язків між регіонами України та іншими країнами. Кількість і якість транспортних комунікацій – це показник науково-технічного і економічного розвитку країни, гідне значення якого покликане забезпечити дорожньо-будівельний комплекс.

Сучасні економічні умови характеризуються високими темпами розвитку ринкових відносин, інтеграційних процесів, у тому числі міжнародних, що передбачає зростання рівня конкуренції як внутрішньої, так і зовнішньої.

КАНЦЕЛЯРІЯ НТУ
Вх. № 01/1177
«15» 04.2021 р.

Зміни, крізь які проходить наша держава на шляху до світових стандартів, вимагають розвитку консалтингових послуг, зокрема, і в секторі дорожнього будівництва. В Україні зовнішні консультанти залучаються насамперед у проектах, що реалізуються за рахунок міжнародних фінансових організацій, оскільки часто участь кваліфікованого інженера-консультанта у проекті є вимогою світових та європейських банків.

Стрімкий розвиток ринку консалтингових послуг в Україні, нажаль, не забезпечений відповідним науково-методологічним підґрунтям його функціонування. Досі присутні проблеми взаємодії його суб'єктів, що зумовлено достатньо високим рівнем недовіри керівництва підприємств до зовнішнього консалтингу як до ефективного механізму поліпшення їх діяльності. Володіння повною і достовірною інформацією в рази покращує консалтингову взаємодію консалтингової компанії і підприємства-замовника, що, в свою чергу, підвищує ефективність реалізації консалтингових проектів.

В роботі Левіщенко О.С. розглянута можливість використання оригінальної трикомпонентної моделі для оцінки ефективності консалтингових послуг, яка включає показники доцільності, результативності та економічності.

Враховуючи наведене, можна стверджувати, що дисертаційна робота Левіщенко О.С., в якій вирішено важливе науково-практичне завдання, обґрунтовані методичні та практичні положення щодо визначення ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств є актуальною. Тематика дисертації тісно пов'язана з науково-прикладними проблемами та доповнює конкретні науково-дослідні роботи Національного транспортного університету за темами: «Ринкові відносини і підприємництво» (номер державної реєстрації 0112U008411, 2011-2015 pp.) — у межах якої автором досліджено теоретичні та методичні засади оцінювання ефективності управлінського консалтингу, проблеми та перспективи розвитку ринку консалтингових послуг в Україні; «Економічний розвиток і підприємництво в Україні» (номер державної реєстрації 0117U000126, 2016-2020 pp.) — у межах якої автором досліджено характерні риси, основні закономірності та сучасні тенденції розвитку консалтингового ринку в контексті глобалізаційних процесів, а також запропоновано концепцію розвитку підприємств дорожньо-транспортного комплексу та підвищення ефективності управління ними на основі використання консалтингових послуг.

2. Ступінь обґрутованості, достовірності і новизни наукових положень, висновків та результатів дисертації.

Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Достовірність і обґрутованість висновків і рекомендацій, наведених в дисертаційній роботі, забезпечується використанням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Наукові положення і висновки дисертації сформульовані дисертантом на основі опрацювання та ґрунтовного аналізу значної кількості українських та іноземних наукових джерел і матеріалів статистичної звітності, нормативних та нормативно-правових документів державних органів влади.

Дисертантом конкретно визначено мету, об'єкт та предмет дослідження.

Перелік поставлених завдань розкриває мету, а їх вирішення поглиблює теоретичне напрацювання. Запропонований інтегральний параметр рівня проблем дорожньо-будівельного підприємства, який базується на декомпозиції проблем керуючої і керованої систем, враховує рівень виникнення проблем (стратегічний, тактичний та операційний), функціональні області виявлення проблем і дозволяє оцінити складові проблематики управління конкретним підприємством із врахуванням специфіки галузі та є основою для формування проекту зовнішнього консалтингу для підприємства.

Вирішення поставлених в дисертації завдань було здійснено шляхом комплексного використання методів дослідження загальнонаукового та прикладного характеру: діалектичного, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, теоретичного узагальнення порівняльного та структурно-логічного аналізу, експертних оцінок, анкетування, бальних оцінок, формалізації та логічного узагальнення результатів, декомпозиції та методів GRAI та ECOGRAI, Risk Score, імітаційного моделювання.

Достовірність та науково практична цінність отриманих результатів підтверджується їх апробацією на 19 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема, в м. Київ, м. Донецьк, м. Святогірськ, м. Львів, м. Дніпропетровськ, м. Черкаси, м. Клайпеда (Литва), м. Кельці (Польща), м. Лісабон (Португалія), м. Кишинів (Молдова).

Структурі та змісту дисертації притаманна логічна послідовність розкриття висунутої автором наукової мети. Розділи дослідження взаємопов'язані: теоретичні основи функціонування ринку консалтингових послуг, науково-методичні засади оцінювання ефективності консалтингових

послуг для дорожньо-будівельних підприємств, реалізація методичних зasad оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств. Теоретико-концептуальні засади в сукупності з методичним інструментарієм формують надійну наукову платформу для проведення структурованого аналізу. Мета та завдання дослідження із предметом, об'єктом та отриманими висновками є узгодженими.

Враховуючи, що автор в дисертаційній роботі розглядає теоретико-методичних засади та розробляє практичні рекомендації щодо визначення ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств, реалізація яких дозволить покращити результати їх функціонування, дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами» (за видами економічної діяльності).

У дисертаційній роботі Левіщенко О.С. сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків та рекомендацій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість щодо підвищення ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств.

За сукупністю та рівнем викладення наукових положень дисертаційну роботу Левіщенко Олени Степанівни можна оцінити як закінчене дослідження з вагомими науковими результатами, які є достатньо обґрунтованими та достовірними.

До основних положень, які визначають новизну дисертаційної роботи, належать:

- розширення класифікація підходів до визначення сутності терміну «консалтинг», що поєднує в собі такі основні поняття як «діяльність», «допомога», «послуга» та «процес». На відміну від існуючих новий підхід розглядає консалтинг з чотирьох аспектів: наукового; експертного; підприємницького та сервісного;

- поняття «консалтингової послуги» як комерціалізованого консалтингового продукту, що має виражену товарну форму, виникає в процесі консалтингової взаємодії, набуваючи унікальних рис для конкретного замовника; це дозволяє чітко відокремити даний термін від більш широкого поняття «консалтинговий продукт» в частині, що передбачає його обов'язкову комерціалізацію;

- запропонована модель оцінювання результативності консалтингових послуг, що, на відміну від існуючих двокомпонентних систем «ціль-

результат», вибудовується на основі трьох кроків узгодженості: на першому кроці оцінюється мета через цілі, які підприємство прагне досягти при вирішенні обраних проблем зовнішнім консультуванням, на другому кроці визначаються консалтингові послуги для досягнення цілей; на третьому – показники результату;

- вдосконалений методичний підхід до ідентифікації впливів консалтингових послуг на діяльність дорожньо-будівельних підприємств, який, на відміну від існуючих, пов’язує результиуючі індикатори консалтингових послуг та параметри функціональних областей підприємства, які були визначені за цілі при формуванні моделі оцінювання ефективності консалтингу, дозволяючи встановити зв’язки між фінансовими показниками діяльності;

- запропонований інтегральний параметр рівня проблем дорожньо-будівельного підприємства, який базується на декомпозиції проблем керуючої і керованої систем, враховує рівень виникнення проблеми (стратегічний, тактичний та операційний), функціональні області виявлення проблем і дозволяє оцінити складові проблематики управління конкретним підприємством із врахуванням специфики галузі та є основою для формування проекту зовнішнього консалтингу для підприємства;

- суттєво вдосконалений методичний підхід до оцінювання ефективності консалтингових послуг, що передбачає використання трикомпонентної моделі оцінки за критеріальними інтервалами показників доцільності, результативності та економічності, які, на відміну від традиційних двох показників результативності та ефективності, розраховуються на основі чотирьох параметрів: проблем, мети, результату і витрат.

3. Оцінка змісту дисертації та її завершеності.

Дисертація написана діловою українською мовою та характеризується сучасним стилем подачі матеріалу. Сукупність використаних академічних мовних конструкцій забезпечує науковий стиль дисертації.

Дисертаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 275 сторінок, з яких – 171 сторінка основного тексту. Матеріали дисертації містять 29 рисунків (з них 1 — на окремій сторінці) і 32 таблиці (з них 8 — на окремих сторінках). Список використаних джерел налічує 209 найменувань, розміщений на 22 сторінках, 14 додатків займають 52 сторінки.

Оформлення відповідає чинним вимогам.

Зміст розкриває тему дисертації, відображає послідовність досягнення мети та вирішення завдань дослідження.

Структура роботи логічна, викладення матеріалу послідовне, висновки і рекомендації ґрунтуються на результатах досліджень автора.

Представлена робота є цілісною та завершеною.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи, сформульовано мету й завдання, об'єкт та предмет дослідження, висвітлено наукову новизну й практичну цінність отриманих результатів, надано інформацію щодо особистого внеску здобувача та апробацію результатів.

У першому розділі «Теоретичні основи функціонування ринку консалтингових послуг» узагальнено існуючі підходи до визначення сутності консалтингу, його понятійно-категоріального апарату, виділено семантичні зв'язки основних категорій, визначено місце консалтингу в сфері ділових послуг з врахуванням еволюції розвитку світових та національних тенденцій.

Узагальнені автором підходи до визначення сутності поняття «консалтинг» дозволяють розглянути консалтинг з урахуванням чотирьох аспектів: наукового, експертного, підприємницького та сервісного (табл.1.1, с. 36) з точки зору «діяльності», «допомоги», «послуги» та «процесу». Тобто, в дисертаційному дослідженні консалтинг розглядається як комплекс професійної діяльності з розробки інтелектуального продукту та надання допомоги у вигляді консультаційних послуг підприємству для вирішення проблем його функціонування в процесі взаємодії консалтингової організації та клієнта (с. 37-38).

Окремої уваги заслуговує застосований автором підхід щодо дослідження семантичних зв'язків (рис. 1.2, с. 39), що дозволив розмежувати поняття консалтингового продукту і консалтингової послуги, виокремивши останню як елемент для формування консалтингових проектів зовнішнього консалтингу (с. 40).

Наведена в п. 1.2 класифікація консалтингових послуг, виходячи із проведеного дослідження й специфіки послуг, що надають компанії. Представлена класифікація допомагає клієнтам зорієнтуватися у всьому різноманітті консалтингових послуг і зрозуміти з яких послуг складається запропонований консалтинговий проект, що актуальний для підприємства клієнта в певний час.

Автор розрізнив експертне, процесне і навчальне консультування, надав детальну визначення та характеристику кожного із них, сформував їх

недоліки та переваги. Проведене дослідження дозволяє розкрити складність цього поняття.

Розглянуто місце консалтингу у сфері ділових послуг (рис. 1.4, с. 54), наведено класифікацію сфери послуг. Це дозволило перейти до детального якісного та кількісного розгляду та аналізу ринку консалтингових послуг в світі та Україні в п. 1.4.

Автором виконано огляд ринку консалтингу в світі та в Україні. Проведені дослідження українського ринку консалтингу показали, що інтенсивні зміни технологічного розвитку світу інтегруються у вітчизняні підприємства та організації для отримання конкурентних переваг, і консалтинговий ринок не є виключенням, а вплив світової пандемії COVID-19 на бізнес-процеси та технології ще більше прискорив цифрову трансформацію у всіх галузях економіки (табл.1.4. с. 65).

Дисертантом було проаналізовано основні причини, які стимулюють розвиток консалтингових послуг. В ході дослідження було виявлено, що недосконалість методології процесу консультування, механізму його організації та нерозуміння ефективності і несприйняття послуг зовнішнього консалтингу є причинами слабкого розвитку ринку консалтингових послуг в Україні (с. 81).

Проведений аналіз дав можливість автору зробити висновки необхідності розробки методичних підходів для оцінювання ефективності консалтингових послуг саме з точки зору підприємства-замовника, а не консалтингової компанії.

У другому розділі «Науково-методичні засади оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств» узагальнено основні тенденції розвитку дорожньо-будівельних підприємств України, проведено диференціацію проблем підприємств, з якими вони постійно стикаються. Запропоновано визначення інтегрального параметру рівня проблем дорожньо-будівельного підприємства, що дозволяє оцінити складові проблематики управління конкретним підприємством із врахуванням специфіки галузі та є основою для формування актуального для підприємства проекту зовнішнього консалтингу.

На основі проведеного автором дослідження проблем дорожньо-будівельних підприємств визначені проблеми забезпечення підприємства кваліфікованим персоналом, неузгодженість дій стейкхолдерів в тендерах процедурах, пошук ефективних методів конкурентної боротьби, навчання та перенавчання персоналу управлінської ланки, упровадження інновацій,

забезпечення програм розвитку фінансовими ресурсами. Результати дослідження дозволили автору синтезувати перелік проблем дорожньо-будівельних підприємств, що потребують консалтингових послуг для їх вирішення (табл. 2. 5, с. 109-111).

Проведене структурування всіх виокремлених проблем методом сіток GRAI (рис. 2.5, с. 116), що дозволило розрахувати показник проблем для трикомпонентної системи оцінювання ефективності консалтингових послуг.

Проведений автором аналіз на основі експертного опитування фахівців з дорожнього будівництва, дозволив визначити вагу сегментів керованої і керуючої системи з урахуванням специфіки дорожньої галузі (табл. 2.6, с.114).

Ці дані дозволили визначати інтегральний параметр рівня проблем дорожньо-будівельного підприємства, який базується на декомпозиції проблем сегментів керуючої і керованої систем, враховує рівень виникнення проблеми, функціональні області виявлення проблем і дозволяє оцінити складові проблематики управління для конкретного підприємства (с. 117-119).

З цією метою автор, використовуючи системний підхід, пропонує оцінювати ефективність за допомогою трьох рівновагомих показників: доцільності, результативності та економічності.

У третьому розділі «Реалізація методичних зasad оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств» на основі запропонованого науково-методичного підходу, сформовано трикомпонентну модель оцінювання ефективності консалтингових послуг, розроблено науково-методичний інструментарій визначення параметрів мети, результатів і витрат підприємства на консалтингові послуги, проведено апробацію даної моделі для підтвердження її адекватності та розробки рекомендацій, що сприятимуть підвищенню ефективності роботи дорожньо-будівельних підприємств.

В цьому розділі запропоновано методичний підхід, що передбачає оцінку ефективності за критеріальними інтервалами трикомпонентної моделі (доцільністю, результативністю та економічністю), які розраховуються на основі чотирьох параметрів: проблемності, мети, результату і витрат, на відміну від традиційних двох показників результативності та ефективності (с. 137-150).

Запропонована автором, на основі проведеного у першому та другому розділах аналізу, модель оцінювання результативності консалтингового

проекту, на відміну від існуючих двокомпонентних систем «ціль-результат», включає три узгоджені кроки: оцінка мети через цілі, які підприємство прагне досягти при вирішенні обраних проблем зовнішнім консультуванням; визначення консалтингових послуг для досягнення цілей; визначення показників результату (рис.3.1, с. 140).

Розроблені в дисертаційному дослідженні методичні положення та практичні рекомендації щодо застосування трикомпонентної моделі оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств передбачають оцінку ефективності за критеріальними інтервалами показників доцільності, результативності та економічності.

В п.3.1. дисертант пропонує визначати показник доцільності не як узагальнюючий показник ефекту консалтингових послуг, а як перший крок до розуміння менеджментом проблем підприємства і обґрунтування залучення зовнішніх консультантів до їх вирішення. Це, в подальшому, дозволить отримати підприємству більш активну роль у процесі консалтингової взаємодії та допоможе чіткіше сформувати запит менеджменту до консультанта та швидше подолати опір змінам в організації при впровадженні консалтингового проекту.

Представлена трикомпонентна модель оцінювання ефективності зовнішнього консалтингу дозволяє замовнику оцінити рівень проблем підприємства, встановити цілі, яких він прагне досягти, залучаючи зовнішніх консультантів, і, тим самим, на основі доцільності визначати їх економічність та результативність.

Запропонований автором методично-практичний інструментарій оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств дозволить в подальшому оцінити не лише ефект зовнішнього консалтингу, але й виявити справжність потреби підприємства у ньому.

В роботі представлено результати апробації методично-практичних рекомендацій на дорожньо-будівельному підприємстві ТОВ «Трансстроймеханізація». Апробація результатів показала належність обраного підприємства до зони достатнього рівня економічної ефективності, що дозволить керівництву приймати адекватні дії для вирішення наявних проблем і подального розвитку підприємства.

Сформульовані висновки відображають основні наукові результати, отримані і обґрунтовані під час виконання роботи, відповідно до поставленої мети і задач дослідження.

Список використаних джерел містить посилання на всі дані та результати інших авторів та інформаційних ресурсів, використані в роботі для здійснення власного дослідження автора, формулювання нових наукових положень, результатів та висновків.

Додатки містять вихідні тексти розрахункових блоків програми розрахунку, результати розрахунків, додаткові уточнюючі матеріали, що доводять обґрунтованість і достовірність отриманих автором результатів, довідки про впровадження результатів дисертації у інших організаціях та у навчальному процесі, напрацьовані автором практичні рекомендації, список публікацій здобувача. Наведені у додатках матеріали розширяють зміст дисертаційного дослідження, розкривають його практичне значення та в цілому підтверджують обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизну та повноту їх викладу в опублікованих працях автора.

4. Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях.

За результатами дослідження опубліковано 37 наукових праць, у тому числі: 1 розділ у колективній монографії, 17 статей (в т.ч. 14 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у науковому фаховому виданні України, які індексуються базою Scopus, 1 – в електронних фахових виданнях України; 1 – у науково-періодичному виданні інших держав (Польща), з яких 11 одноосібних, а також 19 публікацій апробаційного характеру (в т.ч. 4 – іноземних держав: Литві, Польщі, Португалії та Молдові). Загальний обсяг наукових праць 12,75 друк. арк., з яких 9,54 друк. арк. належать особисто автору.

Публікації та автореферат в повній мірі відображають зміст дисертаційної роботи. Аналіз публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень її дисертаційного дослідження у науковій літературі. Кількість публікацій є достатньою для висвітлення результатів дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

5. Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації.

Автореферат розкриває основні положення проведеного дисертаційного дослідження, отримані наукові результати, висновки та пропозиції. Структура, зміст, основні положення, результати і зміст автореферату та дисертації Левіщенко Олени Степанівни ідентичні. За

обсягом, структурою та оформленням автореферат відповідає існуючим вимогам МОН України.

6. Практичне значення одержаних результатів.

Отримані в процесі дисертаційного дослідження наукові результати мають практичну цінність та заслуговують на використання при обґрунтуванні доцільності та ефективності консалтингових послуг на дорожньо-будівельних підприємствах.

Зокрема, поглибленні та вдосконаленні автором теоретичні і науково-методичні засади оцінювання ефективності консалтингових послуг та розробленні методичні і практичні рекомендації щодо їх реалізації на дорожньо-будівельних підприємствах дозволять вдосконалити функціонування ринку консалтингових послуг дорожньо-будівельних підприємств.

Запропонований у роботі метод ідентифікації впливів консалтингових послуг на діяльність дорожньо-будівельних підприємств, що пов'язує результатуючі індикатори консалтингових послуг та параметри функціональних областей підприємства допомагає визначити можливості та перспективи розвитку дорожньо-будівельних підприємств.

Окремі положення дисертаційного дослідження вже знайшли практичне застосування у діяльності ТОВ «Трансстроймеханізація» (акт впровадження № 226/1 від 10.09.2020), ПрАТ «Броварське ШБУ №50» (акт впровадження № 3885/1 від 09.10.2020), ТДВ «Київське ШБУ №27» (акт впровадження № 43/1 від 16.10.2020).

Теоретичні та практичні результати дисертаційної роботи впроваджено в навчальний процес Національного транспортного університету при підготовці та викладанні дисципліни «Консалтинг» для спеціальності 051 «Економіка», використовуються в процесі дипломного проектування (довідка про впровадження № 932/01 від 17.06.2020).

7. Зауваження до дисертаційної роботи, недоліки та дискусійні положення.

Визнаючи в цілому достатній науковий рівень дисертації Левіщенко Олени Степанівни, слід відмітити окремі дискусійні положення та зауваження як такі, що можуть стати предметом подальших наукових досліджень і, які потребують пояснень у процесі захисту дисертації:

1. В роботі неодноразово згадується про використання системного підходу до визначення ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств але не надано основних теоретичних зasad та принципів системності взагалі та до консалтингових послуг на дорожньо-будівельних підприємствах зокрема. А сам принцип використання системного підходу є доцільним, так як за його допомогою можна вирішити завдання, які складно вирішити традиційними методами. Крім того, він дозволяє будувати багатофакторні моделі, характерні для соціально-економічних систем, до яких відносяться дорожньо-будівельні організації.

2. Аналітичні дослідження українського ринку консалтингових послуг, які наведені у першому розділі дисертаційного дослідження, доцільно було б доповнити статистичними даними за останні роки саме по дорожньо-будівельним підприємствам, виходячи з об'єкту дисертаційного дослідження (рис. 1.10).

3. У другому розділі роботи (п. 2.2, с. 93) надано визначення дорожньо-будівельному підприєству, як суб'єкту господарювання, діяльність якого пов'язана з будівництвом, реконструкцією, капітальним ремонтом доріг та автострад. В цьому визначенні відсутнє поняття «експлуатаційне утримання», хоча забезпечення високого експлуатаційного стану автомобільних доріг та автострад є складовою діяльності підприємств дорожнього господарства.

4. Недостатньо обґрутовано причини слабкого розвитку консалтингових послуг саме на дорожньо-будівельних підприємствах (с. 99 - 100) та не визначений механізм покращання існуючої ситуації із впровадженням консалтингу.

5. У висновках дисертаційного дослідження відсутні пропозиції щодо необхідності внесення змін до законодавчих та нормативних актів, які б дозволили суттєво активізувати консалтингові послуги на дорожньо-будівельних підприємствах.

6. У додатку Б наведено перелік підприємств, що брали участь у дослідженні та анкетуванні. Доцільно було б навести в основному тексті дисертації (с. 102) коротку характеристику (сферу) діяльності цих дорожньо-будівельних підприємств, щоб мати більш повне розуміння, який напрямок дорожнього господарства (будівництво, реконструкція, капітальний ремонт) охоплений.

Проте зазначені дискусійні положення та зауваження в цілому не впливають на позитивну оцінку даної дисертаційної роботи.

8. Загальна оцінка дисертації, її відповідності існуючим вимогам та висновки.

Дисертаційна робота Левіщенко О.С. «Оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств» є цілком завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну тему і має вагоме теоретичне та практичне значення.

Отримані результати та висновки достатньою мірою обґрунтовані, містять наукову новизну, мають теоретичну та практичну цінність.

Дисертація за своєю структурою, обсягом та оформленням відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Представлені в дисертаційній роботі наукові положення, висновки та пропозиції комплексно поглинюють теоретико-методичні засади та практичні рекомендації щодо визначення ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств.

Таким чином, дисертаційна робота «Оцінювання ефективності консалтингових послуг для дорожньо-будівельних підприємств» за змістом, оформленням, науковою новизною, теоретичною цінністю та практичним значенням відповідає вимогам МОН України, паспорту спеціальності 08.00.04 - економіка та управління підприємства (за видами економічної діяльності), а також пунктам 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету міністрів України від 19 серпня 2015 року № 656, а її автор, Левіщенко Олена Степанівна, заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 - економіка та управління підприємства (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук,
доцент, директор Державного
підприємства «Державний дорожній
науково-дослідний інститут
імені М.П. Шульгіна»

Артем БЕЗУГЛИЙ

Лізис Безуглий
ДР. Держдорній
Начальник відділу кадрів
Артем БЕЗУГЛИЙ